

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2026 m. gegužės 12 d. Nr. 21RE-
(AG-269/05-2026)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vytauto Kurpuveso (pranešėjas), Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės, sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant pareiškėjai, viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos skundą atsakovui Vilniaus miesto savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo bei įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėja prašo: 1) panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – VMSA, Administracija) 2026-03-20 raštą Nr. A51- 49331/26 ta apimtimi, kuria neatsakyta į 2026-02-26 prašyme pateiktus klausimus arba atsakymai yra nemotyvuoti; 2) įpareigoti Administraciją iš naujo išnagrinėti 2026-02-26 prašymą ir pateikti išsamų, aiškų bei teisės aktų nuostatomis pagrįstą atsakymą į visus jame iškeltus klausimus.

Skunde paaiškino, kad 2026-02-26 pateikė Administracijai prašymą Nr. A50-7100/26, kuriame kėlė klausimus dėl 2014-06-18 patvirtinto detaliojo plano sprendinių sklype (*duomenys neskelbtini*) įgyvendinimo ir su tuo susijusių aplinkybių. VMSA į šį prašymą atsakė 2026-03-20 raštu Nr. A51-49331/26 (toliau – Raštas). Pareiškėja mano, kad Raštas neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) reikalavimų, nes jame neatsakyta į visus prašyme pateiktus klausimus, dalis atsakymų yra abstraktūs ir nemotyvuoti. Pagal VAI 10 straipsnį, viešojo administravimo subjektai privalo išsamiai, aiškiai ir motyvuotai atsakyti į asmenų prašymus, nurodymai faktinį ir teisinį pagrindą. Rašte VMSA konstatuoja tam tikras aplinkybes, tačiau neatskleidžia priežasčių, kodėl per ilgą laikotarpį nebuvo imtasi veiksmų pagal galiojantį detalų planą, nenurodo, kurie prašymo klausimai laikomi nenagrinėjamais ir kokių teisiniu pagrindu.

Pareiškėja klausė „ar VMSA nuo 2014 m. ėmėsi konkrečių veiksmų įgyvendinti detaliojo plano sprendinius, susijusius su sklypu Nr. 4; jeigu veiksmų nebuvo imtasi – kokios to priežastys ir kuris subjektas atsakingas už sprendinių neįgyvendinimą?“ Rašte konstatuojama, kad sprendiniai neįgyvendinti, tačiau nenurodyta, ar Vilniaus miesto savivaldybė (toliau – Savivaldybė) pati inicijavo bet kokius veiksmus, nei kodėl jų nesiėmė; nepateikiamas priežasčių vertinimas ir neatskiriama Savivaldybės atsakomybė nuo kitų subjektų.

2026-02-26 prašyme buvo klausama „ar 2014-06-18 patvirtinto detaliojo plano sprendiniai Savivaldybės vertinimu šiuo metu galioja?“ Rašte nenurodyta, ar detalusis planas ir jo sprendiniai laikomi galiojančiais ar pasikeitusiais.

Į klausimą „kuriomis konkrečiomis teisės normomis remiantis Savivaldybė daro išvadą, kad neprivalo veikti pagal galiojantį detalų planą?“ atsakyta iš dalies. Rašte nurodomos bendro pobūdžio

nuostatos (paramos institutas, Bendrasis planas), tačiau nepaaiškinta, kodėl jos panaikina ar apriboja detaliojo plano sprendinių įgyvendinimą.

Prašyme buvo klausiama, „ar VMSA laiko save kompetentinga spręsti jos pačios patvirtintų detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimo klausimus?“ Rašte neatsakyta, ar tai laikoma VMSA kompetencija, taip pat nenurodoma kita kompetentinga institucija.

Į klausimą „koku teisiniu ir faktiniu pagrindu pasiūlytas servituto sprendimas kaip alternatyva?“ atsakyta iš dalies. Servitutas paminėtas kaip galimybė, tačiau nenurodytos konkrečios teisės normos ir neįvertintos tokio sprendimo pasekmės.

Į klausimą „ar Savivaldybė galutinai atsisako imtis bet kokių tolesnių veiksmų šiuo klausimu?“ neatsakyta. Rašte nėra aiškaus administracinio sprendimo – atsisakymo ar įsipareigojimo – todėl lieka neaišku, ar administracinė procedūra laikoma baigta.

Komisijos posėdyje pareiškėja palaikė skundą.

Administracija atsiliepiame prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paašikino, kad 2026-02-27 užregistruotas pareiškėjos prašymas su priedais (toliau – Prašymas) kartu su 2026-02-27 skundu Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT), kuris taip pat pateiktas kartu su priedais. Prašyme suformuluoti klausimai. Iš Prašymo matyti, kad su Administracijos direktoriaus 2024-10-03 raštu Nr. A51-143078/24 (toliau – 2024 m. Atsakymas), nors jis buvo adresuotas kitam asmeniui, pareiškėja yra susipažinusi („Atsižvelgdama į 2024-10-03 Savivaldybės raštą Nr. A51-143078/24 (3.3.2.29E-PAS), teikiu papildomą paklausimą dėl kelio <...>“). Be to, pareiškėja 2024 m. Atsakymą pridėjo prie Prašymo ir prie skundo Komisijai. Atsižvelgiant į tai, Rašte aiškiai pažymėta, kad juo atsakoma tik į papildomus pareiškėjos klausimus, nes išsamus paaiškinimas jau buvo pateiktas 2024 m. Atsakyme. Taigi Rašto išsamumas ir pagrįstumas negali būti vertinami atskirai nuo 2024 m. Atsakymo, kuris teisės aktų nustatyta tvarka nebuvo apskūstas, todėl pagrįstai darytina išvada, kad jo gavėjai neturėjo pretenzijų dėl jo išsamumo ir (ar) pagrįstumo.

Rašte buvo glaustai pakartota esminė 2024 m. Atsakyme pateikta informacija ir papildomai atsakyta į pareiškėją dominusį klausimą dėl sklypo atsiradimo aplinkybių. Klausimai dėl 2014-06-18 Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 30-1574 „Dėl sklypo (kadastro Nr. *(duomenys neskelbtini)*) buvusioje (*duomenys neskelbtini*) kaime detaliojo plano tvirtinimo“ (toliau – Įsakymas) patvirtinto detaliojo plano (registro Nr. T00075201) (toliau – Detalusis planas) galiojimo, jo sprendinių, sprendinių įgyvendinimo, paramos sutarčių, servitutų bei Savivaldybės vaidmens šiais klausimais buvo išsamiai ir motyvuotai išnagrinėti 2024 m. Atsakyme.

Skunde nurodyta, kad VMSA neatskleidžia priežasčių, kodėl per ilgą laikotarpį nebuvo imtasi veiksmų pagal galiojantį detalių planą, nenurodo, kurie prašymo klausimai laikomi nenagrinėjama ir koku teisiniu pagrindu. Tačiau Rašte buvo nurodyta, jog išsamus paaiškinimas šiais klausimais pateiktas 2024 m. Atsakyme. Pastarajame detalai ir motyvuotai paaiškinta Detaliojo plano galiojimo trukmė, sprendinių įgyvendintojai, galimi įgyvendinimo terminai, Savivaldybės teritorijos bendrojo plano nuostatos, Savivaldybės planavimo dokumentai dėl infrastruktūros vystymo bei paramos sutarčių sudarymo ir servitutų nustatymo ypatumai. Pareiškėjos lentelėje nurodyti klausimai nebuvo įvardinti Prašyme, todėl nekorektiška teigti, jog atsakymo nepateikimas į lentelėje pateiktus klausimus yra pagrindas naikinti Raštą. Į lentelėje nurodytus klausimus atsakyta 2024 m. Atsakyme.

Į klausimą „ar Savivaldybės administracija nuo 2014 m. ėmėsi konkrečių veiksmų įgyvendinti detaliojo plano sprendinius, susijusius su sklypu Nr. 4?“ ir „Jeigu veiksmų nebuvo imtasi – kokios to priežastys ir kuris subjektas atsakingas už sprendinių neįgyvendinimą?“ 2024 m. Atsakyme paašikinta, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu (toliau – TPI), detaliesiems planams nėra nustatyti įgyvendinimo terminai, o sprendiniai gali būti įgyvendinami tiek viešųjų institucijų, tiek suinteresuotų fizinių ar juridinių asmenų iniciatyva. Taip pat pažymėta, kad pagal Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrąjį planą (TPD registro Nr. T00086338) (toliau – Bendrasis planas) ši teritorija nėra priskirta prioritutinės plėtos teritorijoms, todėl infrastruktūra joje nėra vystoma Savivaldybės lėšomis. Analogiška nuostata įtvirtinta ir Detaliojame plane. Tai paašikina Savivaldybės neveikimą ir tai, kad nėra konkrečių Savivaldybės padalinių ar darbuotojų, atsakingų už Detaliojo plano sprendinių neįgyvendinimą. Be to, paminėtina, kad Prašyme nebuvo prašoma

nurodyti, kokių veiksmų VMSA ėmėsi (buvo prašoma nurodyti kokių veiksmų planuoja imtis) ar dėl kokių priežasčių nesiėmė veiksmų.

Dėl klausimo „Ar 2014-06-18 patvirtinto detaliojo plano sprendiniai Savivaldybės vertinimu šiuo metu galioja?“ 2024 m. Atsakyme, remiantis TPĮ 17 straipsnio 2 dalimi, paaiškinta, kad detalieji planai galioja neterminuotai. Be to, Prašyme pareiškėja neprašė nurodyti, ar Detalusis planas galioja.

Dėl klausimo „Kuriomis konkrečiomis teisės normomis remiantis Savivaldybė daro išvadą, kad neprivalo veikti pagal galiojantį detalųjį planą?“ VMSA pažymi, kad nei 2024 m. Atsakyme, nei Rašte tokia išvada nebuvo padaryta, nes ji prieštarautų TPĮ 17 straipsnio 3 dalyje įtvirtintai nuostatai, jog detalieji planai yra privalomi valstybės ir savivaldybių institucijoms, visiems suplanuotoje teritorijoje veikiantiems fiziniams ir juridiniams asmenims ar kitoms organizacijoms. 2024 m. Atsakyme paaiškinta, kokiais principais ir dokumentais Savivaldybė vadovaujasi planuodama savo veiklą. Taigi neaišku, kodėl VMSA Rašte turėjo pagrįsti kodėl padarė išvadą, kuri nebuvo padaryta.

I klausimą „Ar Savivaldybės administracija laiko save kompetentinga spręsti jos pačios patvirtintų detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimo klausimus?“ 2024 m. Atsakyme, remiantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 6 straipsniu, aiškiai nurodyta, kad detaliojo planavimo sprendinių įgyvendinimas yra Savivaldybės savarankiškoji funkcija. Be to, taip suformuluoto klausimo Prašyme pareiškėja nekėlė.

Dėl klausimo „Kokiu teisiniu ir faktiniu pagrindu pasiūlytas servituto sprendimas kaip alternatyva?“ 2024 m. Atsakyme paaiškinta, kad servitutas yra Detaliojo plano sprendinys, kuris gali būti įgyvendinamas skirtingais teisės aktų nustatytais būdais, todėl jis nelaikytinas Savivaldybės siūloma alternatyva Detaliojo plano sprendiniams.

Klausimo „Ar Savivaldybė galutinai atsisako imtis bet kokių tolesnių veiksmų šiuo klausimu?“ Prašyme taip pat nebuvo. 2024 m. Atsakyme paaiškinta kokiais principais ir dokumentais vadovaujasi Savivaldybė planuodama savo veiklą. Taip pat buvo paaiškinta kaip „veikia“ paramos sutarčių ir servitutų institutai. Savivaldybė negali „atsisakyti“ įgyvendinti Detaliojo plano sprendinius, nes jie yra privalomi, tačiau taip pat neturi teisiųjų galimybių priversti fizinius ar juridinius asmenis įgyvendinti šiuos sprendinius per konkretų laiką.

Detaliojo plano sprendinių brėžinio pastabose pažymėta, kad „1. Sklypas Nr. 4 pagal paramos sutartį neatlygintinai perduodamas Vilniaus miesto savivaldybei“. Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo (toliau – Paramos įstatymas) 2 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta paramos sąvoka, kuri nurodo, kad „parama – paramos teikėjų savanoriškas ir neatlygintinas, išskyrus pagal šio įstatymo 8 straipsnį leidžiamus gavėjo išipareigojimus, paramos dalykų teikimas šiame įstatyme nurodytiems paramos gavėjams šio įstatymo nustatytais tikslais ir būdais, įskaitant tuos atvejus, kai paramos dalykai perduodami anonimiškai ar kitu būdu, kai negalima nustatyti konkretaus paramos teikėjo“. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.37 straipsnis numato, kad nuosavybės teisė apibrėžiama kaip teisė savo nuožiūra, nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti. Pagal CK 4.39 straipsnio 1 dalį nuosavybės teisė gali būti apribota paties savininko valia, įstatymų arba teismo sprendimo, o 2 dalyje numatyta, kad kilus abejonių dėl nuosavybės teisės apribojimo, visais atvejais laikoma, kad nuosavybės teisė neapribota. Taigi darytina išvada, kad sklypo savininko ar naudotojo (statytojo) nuosavybės teisė į žemės sklypą, t. y. teisė jį valdyti, naudoti ar disponuoti (konkrečiu atveju infrastruktūros žemės sklypo atidavimas), gali būti apribota tik paties savininko valia, įstatymu arba teismo sprendimu. Administracija negali ir neturi teisinio pagrindo priversti ar įpareigoti žemės sklypo savininką perduoti žemės sklypą paramos sutartimi Administracijos nuosavybėn. Minėtos nuostatos buvo pažymėtos ir 2024 m. Atsakyme.

Įsakyme nuostatų dėl paramos sutarties dėl infrastruktūros teritorijos įrengimo ir sklypo perdavimo Savivaldybės nuosavybėn nėra. Be kita ko, konkreti data iki kada žemės sklypo savininkas gali suteikti paramą detaliojo plano sprendinių brėžinyje nėra pateikiama. Nagrinėjamu atveju bet kokia Administracijos iniciatyva galėtų būti laikomas paramos teikėjo savarankiškumo ribojimas, o tai pažeistų Paramos įstatymo nuostatas, kad parama teikiama laisva valia, nieko neverčiant ir paramos teikėjui neprimetant įsipareigojimų.

Įvertinus Rašte ir 2024 m. Atsakyme pateiktą informaciją, atmetini argumentai, jog Administracija neatsakė į visus keltus klausimus. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje yra suformuotas nuoseklus aiškinimas, jog VAI nereikalauja, kad individualus administracinis aktas būtų surašytas vientisame dokumente. Šios bylos nagrinėjimo kontekste laikytina, kad 2024 m. Atsakymas (su kuriuo pareiškėja buvo susipažinusi) yra Rašto dalis.

Pareiškėja nurodo, jog Raštas neatitinka VAI 10 straipsnyje nustatytų reikalavimų. VAI 10 straipsnis numato administracinių sprendimų priėmimą. VAI 2 straipsnio 2 dalis numato, kad administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. Pagal VAI 2 straipsnio 10 dalį prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. VAI 11 straipsnio 1 dalies nuostata, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles, yra įtvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau – Taisyklės).

LVAT praktikoje išaiškinta, kad sistemiškai aiškinant VAI ir Taisyklių nuostatas, ginčas dėl atsakymo į prašymą pateikti informaciją, kuriuo teikiama tik informacija, nėra teisės taikymo aktas (VAI 10 straipsnio 5 dalis) ir neturi atitikti VAI 10 straipsnio 5 dalies turinio reikalavimų. Administraciniame teisme gali būti nagrinėjamas ginčas tik dėl atsakymo į prašyme pateiktus klausimus pakankamumo aspektu, bet ne jo (atsakymo) teisėtumo ir pagrįstumo aspektais. Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra konstatavęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį.

VMSA Raštu motyvuotai atsakė į visus Prašyme iškeltus klausimus, suteikė prašomą informaciją, dalis informacijos jau buvo pateikta 2024 m. Atsakyme, taigi nėra pagrindo tenkinti pareiškėjos skundą jame nurodytais pagrindais.

Skundas atmetinas

Ginčas kyla dėl Rašto, kurį pareiškėja skundžia motyvuodama tuo, kad jis neišsamus, juo neatsakyta į visus Prašyme iškeltus klausimus.

Tuo tarpu, Administracijos teigimu, dalis pareiškėjos skunde (lentelėje) Komisijai nurodytų klausimų nebuvo užduoti, į dalį klausimų buvo atsakyta 2024 m. Atsakyme ir Rašte, todėl nėra pagrindo skundą tenkinti.

Remiantis byloje esančia medžiaga nustatyta, jog pareiškėja (kartu su kitais asmenimis) paklausimu dėl Detaliajame plane numatytos paramos sutarties ir sklypo Nr. 4 perdavimo kreipėsi į Administraciją. Pateikė prašymus, adresuotus NŽT ir Administracijai. Prašyme Administracijai nurodė, kad atsižvelgdama į 2024-10-03 raštą Nr. A51-143078/24(3.3.2.29E-PAS), teikia papildomą paklausimą dėl kelio, esančio tarp sklypų (*duomenys neskelbtini*) gatvėje, teisinio statuso, jo privatizavimo pagrindo be Detaliojo plano sprendinių įgyvendinimo. Nurodė, kad šiuo metu kyla esminiai klausimai ir neaiškumai dėl šio detaliojo plano sprendinio: 1) kur yra paramos sutartis, kuri pagal 2014-06-18 Detaliojo plano sprendinius (pastabą Nr. 4) turėjo būti sudaryta dėl sklypo Nr. 4 neatlygintino perdavimo Savivaldybei? 2) jei sutartis buvo pasirašyta, pateikti jos kopiją; 3) jei ji nebuvo pasirašyta, paaiškinti: kokių pagrindų Detaliajame plane buvo įrašytas įpareigojimas dėl neatlygintino perdavimo, kas už tai atsakingas, kokį teisinį svorį turi neįgyvendintas plano sprendinys? Atkreipė dėmesį, jog kelias, esantis sklypo Nr. 4 ribose, yra fiksuojamas nuo 1942 m. šios teritorijos detalijame plane. Šiuo keliu naudojosi šioje teritorijoje esančių sklypų savininkai. Atsižvelgiant į susiklosčiusią situaciją, manoma, jog 2014 m. rengiant naujus sklypus, kelias nebuvo naujai formuojamas, o tik pakoreguota jo geometrija. Tai reiškia, kad kelias negalėjo būti laikomas naujai atsiradusiu privačios nuosavybės objektu arba suformuotas kaip atskiras privatus sklypas be aiškaus teisinio pagrindo.

Prašyme buvo prašoma nurodyti: 1) kokiais teisės aktais ir kokių teisinių pagrindų kelias, egzistavęs dar 1942 m. ir 2006 m. detaliojo plano sprendiniuose, galėjo būti privatizuotas? 2) ar tokio pobūdžio infrastruktūros objektų privatizavimas apskritai buvo leidžiamas tuo metu galiojusių teisės aktų kontekste? 3) kas (Savivaldybė, rengėjas, registruojanti institucija) patvirtino tokį sprendimą ir kokia atsakomybė numatyta už galimai neteisėtą visuomeninės paskirties kelio pavertimą privačiu?

Prašyme informuojama apie faktinę situaciją: 1) kelias, einantis per Sklypą Nr. 4, yra vienintelis privažiavimas prie kelių gyvenamųjų namų, todėl jo statusas yra kritiškai svarbus; 2) kelias faktiškai naudojamas kaip „bendrojo naudojimo susisiekimo kelias“, tačiau nuosavybės teisių neapibrėžtumas kelia realią grėsmę jo prieinamumui; 3) kelias remontuojamas ir prižiūrimas gyventojų lėšomis, nors tai turėjo būti sprendžina per teritorijų planavimo dokumentuose numatytą perdavimą Savivaldybei; 4) Detaliajame plane buvo numatytas „kelio servitutas“, tačiau jis iki šiol nėra įregistruotas.

Prašyme, atsižvelgiant į visus išdėstytus faktus, prašoma: 1) išsamiai paaiškinti kelio perėjimo į privačią nuosavybę teisinį pagrindą; 2) pateikti informaciją apie paramos sutartį arba pagrįsti, kodėl ji nebuvo sudaryta; 3) informuoti, kokių veiksmų Savivaldybė ketina imtis dėl Detaliojo plano sprendinių įgyvendinimo; 4) įvertinti kelio įteisinimo viešam naudojimui galimybes – perduodant jį Savivaldybei arba inicijuojant servituto nustatymą pagal teritorijų planavimo dokumentų sprendinius.

Kartu su prašymu Administracijai buvo pateiktas Administracijos direktoriaus 2014-06-18 Įsakymas, Detaliojo plano teritorijos brėžinys ir kiti dokumentai. Detaliojo brėžinio bendrose pastabose (17 punktas) bei prie pažymėto sklypo Nr. 4 (techninės infrastruktūros koridoriai) pateiktos pastabos: „Sklypas Nr. 4 pagal paramos sutartį neatlygintinai perduodamas Vilniaus miesto savivaldybei“.

VMSA atsakymą pateikė skundžiamu Raštu. Atsakydama į klausimus dėl paramos sutarties informavo, kad tokia sutartis nebuvo sudaryta. Pagal Detaliojo plano sprendinius „Sklypas Nr. 4 pagal paramos sutartį neatlygintinai perduodamas Vilniaus miesto savivaldybei“. Tačiau Paramos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje parama apibrėžiama kaip savanoriškas ir neatlygintinas paramos dalykų teikimas. Todėl žemės sklypai, suformuoti infrastruktūrai (gatvėms, keliams ar inžineriniams tinklams) pagal patvirtintą teritorijų planavimo dokumentą, Administracijai gali būti perduodami tik savanoriškai. Vadovaujantis CK 4.39 straipsnio 1 dalimi, žemės sklypo savininko nuosavybės teisė – teisė sklypą valdyti, naudoti ir juo disponuoti – gali būti apribota tik savininko valia, įstatymu arba teismo sprendimu. Todėl VMSA neturi teisinio pagrindo įpareigoti žemės sklypo savininko perduoti sklypą paramos sutarties pagrindu. TPI nenustato konkrečių terminų, per kuriuos turi būti įgyvendinami detaliųjų planų sprendiniai, ir nenumato atsakomybės už jų neįgyvendinimą. Atsakomybės klausimai galėtų būti sprendžiami detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimo sutartyse, jei tokios būtų sudarytos, tačiau nagrinėjamu atveju tokia sutartis prieš tvirtinant Detalių planą nebuvo sudaryta.

Atsakydama į klausimą dėl galimų Administracijos veiksmų įgyvendinant Detaliojo plano sprendinius, VMSA informavo, kad dėl ribotų miesto biudžeto galimybių naujų plėtros teritorijų infrastruktūros vystymui Bendrajame plane yra nustatytos prioritutinės plėtros teritorijos, kuriose savivaldybė įsipareigoja plėtoti infrastruktūrą. Miesto dalis (funkcinė zona DAN-2-1), kurioje yra sklypas Nr. 4, nepatenka į prioritutinės plėtros teritoriją. Aiškinamojo rašto 48.2 punkte nustatyta, kad neprioritutinės plėtros teritorijos plėtojamos privačiomis lėšomis, o savivaldybės lėšomis jose socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtra nenumatoma.

Dėl kelio įteisinimo viešam naudojimui galimybių VMSA nurodė, kad CK 4.111 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog servitutas – tai teisė naudotis svetimu nekilnojamuoju daiktu arba tokio daikto savininko teisės naudotis juo apribojimas, siekiant užtikrinti kito daikto tinkamą naudojimą. CK 4.124 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad servitutą gali nustatyti įstatymai, sandoriai ar teismo sprendimas, o įstatymo numatytais atvejais – administracinis aktas. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo (toliau – ŽĮ) 22 straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatyta, kad administraciniu aktu servitutai gali būti nustatomi valstybinės, savivaldybių ar privačios žemės sklypams, kai pagal teritorijų planavimo dokumentus numatoma teisė tiesti bendrojo naudojimo inžinerinės infrastruktūros tinklus, kelius ar takus, jais naudotis ir juos aptarnauti. Pagal ŽĮ 22 straipsnio 1 dalį sprendimą dėl servituto nustatymo

administraciniu aktu priima NŽT vadovas arba jo įgaliotas valstybės tarnautojas. Todėl tik NŽT gali spręsti, ar konkrečiu atveju yra pagrindas nustatyti servitutą administraciniu aktu pagal teritorijų planavimo dokumento sprendinius. Be to, CK 4.124 straipsnio 3 dalis ir ŽĮ 22 straipsnio 4 dalis numato, kad turi būti išreikšta viešpataujančiuoju tampančio daikto savininko valia. Tokia valia išreiškiama NŽT pateikiant prašymą dėl servituto nustatymo. Kai servitutas siūlomas privačios žemės sklypams keliams ar inžineriniams tinklams tiesti ir naudoti, prašymą pateikia esamų statinių, prie kurių reikia prieiti ar privažiuoti, savininkai. Tokiu atveju pareiškėjui gali kilti pareiga atlyginti nuostolius dėl nustatyto servituto. CK 4.124 straipsnis numato galimybę servitutą nustatyti sandoriu arba teismo sprendimu. Sandoriu servitutą gali nustatyti tarnaujančiojo daikto savininkas, o nesusitarus suinteresuotas asmuo turi teisę kreiptis į teismą dėl servituto nustatymo, jeigu nenustačius servituto nebūtų įmanoma tinkamai naudoti daikto pagal jo paskirtį. Atsižvelgiant į tai, jeigu siekiama užsitikrinti teisę privažiuoti prie sklypo per sklypą Nr. 4, pirmiausia turėtų būti kreipiamasi į šio sklypo savininką dėl susitarimo dėl servituto nustatymo. Nepavykus susitarti, CK numato galimybę kreiptis į teismą dėl servituto nustatymo, o teritorijų planavimo dokumentuose numatyto servituto nustatymo administraciniu aktu klausimas gali būti sprendžiamas NŽT.

VMSA taip pat informavo, kad žemės sklypas, kuris pertvarkytas Detaliojo plano sprendiniais, suprojektuotas žemės reformos žemėtvarkos projektu, patvirtintu Vilniaus apskrities viršininko 2006-11-15 įsakymu Nr. 2.3-11172-01, todėl informaciją (paaškinimą), susijusią su kelio privatizavimu, t. y. įtraukimu į suprojektuoto žemės sklypo ribas, turėtų pateikti NŽT. Detaliojo plano rengimo metu jau egzistavo privatus sklypas (kadastro Nr. *(duomenys neskelbtini)*), kuris Detaliuoju planu buvo padalintas į keturias dalis, iš kurių viena – sklypas Nr. 4. Pažymėjo, kad tiek Detaliojo plano rengimo metu, tiek šiuo metu teisės aktuose nustatytas minimalus D kategorijos gatvės plotis yra 12 metrų. Atsižvelgiant į tai, kad esamos laisvos valstybinės žemės juostos, kuri ribojasi su sklypu Nr. 4, plotis (apie 6 m) buvo nepakankamas tokios kategorijos gatvei suformuoti, rengiant Detalių planą iš tuometinio privataus sklypo (kadastro Nr. *(duomenys neskelbtini)*) buvo atidalintas papildomas sklypas susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridoriui – sklypas Nr. 4. Tokiu būdu kartu su valstybinės žemės juosta buvo suplanuotas infrastruktūros koridorius, kurio bendras plotis pasiekė minimalų D kategorijos gatvei nustatytą 12 m plotį (pagal Detaliojo plano rengimo metu galiojusio statybos techninio reglamento STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ 7 lentelę). Dalis gatvės ir toliau yra valstybinėje žemėje. Detaliuoju planu tik buvo numatyta gatvę išplėsti iki teisės aktuose nustatyto minimalaus pločio, tam papildomai suformuojant sklypą Nr. 4 iš privataus žemės sklypo.

VAĮ 11 straipsnyje įtvirtinta, jog asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Taisykles (1 dalis). VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo turinį. Pagal Taisyklių 45 punktą į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį.

LVAT yra pasisakęs, kad sistemiškai aiškinant VAĮ, Taisyklių nuostatas, ginčas dėl atsakymo į prašymą pateikti informaciją, kuriuo teikiama tik informacija, nėra teisės taikymo aktas ir neturi atitikti VAĮ 10 straipsnio 1 dalies turinio reikalavimų, administraciniame teisme (šiuo atveju Komisijoje) gali būti nagrinėjamas ginčas tik dėl atsakymo į prašyme pateiktus klausimus pakankamumo aspektu, bet ne jo (atsakymo) teisėtumo ir pagrįstumo aspektais (*pvz., 2014-10-29 nutartis administracinėje byloje Nr. AS492-921/2014, 2021-11-24 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3113-629/2021, 2022-10-26 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1263-624/2022*). Išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (*2012-02-13 nutartis administracinėje byloje Nr. A438-97/2012, 2026-01-28 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-227-821/2026 ir kt.*).

Komisija, įvertinusi skundžiamo Rašto turinį, sprendžia, kad iš esmės juo buvo atsakyta į Prašyme keltus klausimus dėl paramos sutarties pasirašymo (nurodant, kad ji nėra pasirašyta, bei paaškinant, kad VMSA negali priversti privataus asmens ją pasirašyti).

Atsakydama į klausimus dėl esą privataus kelio privatizavimo (pavertimo privačiu) VMSA pagrįstai paaiškino, kad į šiuos klausimus turėtų atsakyti NŽT, nes žemės reformos žemėtvarkos projektas buvo patvirtintas Vilniaus apskrities viršininko 2006-11-15 įsakymu. Pažymėtina, kad kartu su Prašymu Administracijai buvo pateiktas ir kreipimasis į NŽT, todėl VMSA neturėjo pagrindo šioje dalyje Prašymą nagrinėti persiūsti NŽT, kaip tai nustatyta VAI 11 straipsnio 4 dalyje (Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui).

Į prašymą informuoti, kokių veiksmų Savivaldybė ketina imtis dėl Detaliojo plano sprendinių įgyvendinimo bei įvertinti kelio įteisinimo viešam naudojimui galimybes Raštu taip pat atsakyta. Nors Rašte nėra tiesiogiai nurodoma, kad VMSA neketina imtis veiksmų, tokia VMSA pozicija yra aiški iš Rašte pateiktų paaiškinimų, kad ji negali priversti privataus asmens pasirašyti paramos sutartį, o miesto dalis, kurioje yra sklypas Nr. 4, nepatenka į prioritetinės plėtros teritoriją, todėl siūloma kreiptis dėl servitutų nustatymo, paaiškinant, kad tarnaujančio ir viešpataujančio daiktų savininkai taip pat turi galimybę susitarti ir nustatyti servitutą sandoriu, o nepavykus susitarti – kreiptis į teismą dėl servituto nustatymo teismo sprendimu arba į NŽT. Taigi iš Rašto aišku, kad (ir kodėl) kelio įteisinimo viešam naudojimui VMSA šiuo metu neplanuoja.

Be to, šiuo atveju reikšminga paminėti ir tai, kad VMSA atsakymą dėl ginčo situacijos teikė jau anksčiau (2024-10-02), su šiuo atsakymu pareiškėja yra susipažinusi, jį pateikė kartu su Prašymu Administracijai. VMSA 2024 m. Atsakyme, be kita ko, buvo paaiškinta, kad detalusis planas ir jo sprendiniai galioja neterminuotai ir atitinkamai Detaliojo plano sprendiniai įgyvendinami asmenų, suinteresuotų planuojamos teritorijos plėtra (pvz. planavimo iniciatorių – sklypų savininkų), lėšomis; Detalusis planas ir jo sprendiniai galioja neterminuotai ir atitinkamai Detaliojo plano sprendiniai įgyvendinami asmenų, suinteresuotų planuojamos teritorijos plėtra (pvz. planavimo iniciatorių – sklypų savininkų), lėšomis. Detaliojo plano pagrindinio brėžinio pastaboje Nr. 15 numatyta, kad „norint nusistiebi susisiekti komunikacijas anksčiau, negu numatyta savivaldybės eilėje, jos klojamos privačiomis lėšomis“. Detaliajame plane nebuvo numatytų žemės formavimo ir (ar) pertvarkymo principų, todėl Detalusis planas galėjo/gali būti įgyvendinamas išduodant Statybos leidimus; Įsakyme yra nurodyta, jog statytojas yra tapatus Detaliojo plano įgyvendintojui. Sklype (*duomenys neskelbtini*) yra išduotas 2015-12-09 Statybos leidimas Nr. LNS-01-151209-01572 (šiuo metu jau negaliojantis) ir 2017-12-01 Statybos leidimas Nr. LSNS-01-171201-01907, sklype (*duomenys neskelbtini*) yra išduotas 2015-09-02 Statybos leidimas Nr. LNS-01-150902-01082, sklype (*duomenys neskelbtini*) yra išduotas 2016-02-22 Statybos leidimas Nr. LNS-01-160222-00202. Sklype (*duomenys neskelbtini*), t. y. sklype esančiame už Detaliojo plano ribų, yra išduotas 2018-04-13 Statybos leidimas Nr. LSNS-01-180413-00525, kuris numato dvibučio gyvenamojo namo statybas sklype (*duomenys neskelbtini*) ir asfaltbetonio dangos privažiavimo kelio statybas tame tarpe ir sklype (kadastro Nr. (*duomenys neskelbtini*)), t. y. Detaliojo plano sklype Nr. 4, kuriame, vadovaujantis Detaliojo plano sprendiniais buvo suplanuotas kelio servitutas. Sklypo savininko ar naudotojo (statytojo) nuosavybės teisė į žemės sklypą, t. y. teisė jį valdyti, naudoti ar disponuoti (konkrečiu atveju infrastruktūros žemės sklypo atidavimas), gali būti apribota tik paties savininko valia, įstatymu arba teismo sprendimu. Kadangi TPĮ nėra numatyta nuostatų, įtvirtinančių konkrečius terminus per kiek laiko turi būti įgyvendinami teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, ar pareigos Savivaldybei įrengti neprioritetinę infrastruktūrą, konkrečių terminų įgyvendinti Detaliojo plano sprendinius planavimo iniciatoriui nėra.

Pareiškėja skunde (lentelėje) nurodo klausimus, į kuriuos VMSA neva neatsakė. Tačiau kaip pagrįstai pažymima Administracijos atsiliepime, tokio turinio klausimai, kokius pateikia pareiškėja lentelėje prie skundo Komisijai, Prašyme Administracijai nebuvo suformuluoti.

Atsižvelgiant į išdėstytą, Komisija daro išvadą, jog skundžiamas Raštas atitinka išsamumo principą, juo tinkamai, kaip numatyta Taisyklių 45 punkte, atsakyta į pareiškėjos 2026-02-26 Prašymo turinį. Tokiu būdu skundas atmestinas visa apimtimi.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė